

Komentář PwC: Daňové a právní novinky v roce 2020

Přímo od ledna začne platit hned několik novinek v daňové oblasti. Další změny – například v pracovním a korporátním právu – se očekávají v průběhu roku 2020. Níže najdete přehled nejvýraznějších změn, ke kterým by v těchto oblastech mělo v nadcházejícím roce dojít. Změny stručně komentují daňoví experti z PwC Česká republika a advokáti z PwC Legal.

Rychlé opravy (quick fixes) DPH

V souvislosti s novelou evropské směrnice o DPH mají od 1. ledna 2020 všechny členské státy EU povinnost implementovat do své národní legislativy tzv. quick fixes pravidla. Tento krok má přispět ke sjednocení a zjednodušení DPH pravidel obchodování se zbožím v rámci EU.

Opravy se týkají konsignačních skladů, přiřazení přepravy u řetězových obchodů, podmínky pro osvobození dodání zboží do jiného členského státu – DPH identifikačního čísla a prokazování přepravy zboží do jiného členského státu.

„Nejvíce diskutovanou změnou jsou nová pravidla prokazování přepravy zboží z jiného členského státu. Nařízení Rady EU přímo stanovuje jaký minimální počet dokladů a které doklady musí dodavatelé schraňovat a archivovat tak, aby byl schopen doložit oprávnění uplatnění osvobození od DPH. Nová pravidla jsou mnohem přísnější než ta dosavadní,“ říká expert na nepřímé daně a partner PwC Česká republika Martin Diviš.

Platit začne “český nápad” reverse charge

Evropská komise i Rada EU schválily ve druhé polovině roku 2019 českou žádost o zavedení plošného režimu přenesené daňové povinnosti (tzv. reverse charge). V praxi to znamená, že v případech veškerého dodání zboží a poskytnutí služeb v tuzemsku v hodnotě překračující 17,5 tisíce eur (přibližně 450 tisíc korun) za plnění bude povinnost přiznat DPH přesunuta z dodavatele na odběratele.

„Čeští předkladatelé si od tohoto kroku slibují snížení daňových úniků. Počátek uplatňování tohoto režimu se kvůli přípravě legislativy protáhne a očekává se nejdříve v druhé polovině roku 2020,“ vysvětluje Martin Diviš z PwC Česká republika.

Sazba DPH na točené pivo a služby se snižuje

V roce 2020 se u mnoha produktů mění sazba daně z přidané hodnoty. Od 1. ledna 2020 se z první (15%) do druhé (10%) snížené sazby přesouvá dodání tepla a chladu.

Následně od 1. května 2020 dochází ke snížení sazby z 15 % na 10 % v případě pitné vody, vodného a stočného, stravovacích služeb, úklidových služeb v domácnostech, domácí péče a e-knih. Ke stejnému datu dochází také k výraznému snížení sazby DPH z 21 % na 10 % u vybraných řemeslných služeb jako jsou oprava jízdních kol, obuvi a oblečení nebo kadeřnické a holičské služby. Daň se snižuje i u točeného piva v rámci stravovacích služeb.

„Snížení sazby DPH se týká především zboží a služeb, u kterých je v praxi velice obtížné či nákladné zajistit efektivní výběr daně. Nižší sazba DPH by dle důvodové zprávy měla znamenat nižší stimul vyhnout se dani. Zároveň se zavedením snížené sazby daně z přidané hodnoty dojde pro dotčené plátce ke zmírnění vyšších nároků v souvislosti se zavedením 3. a 4. vlny elektronické evidence tržeb. Tato změna tudíž pravděpodobně nebude mít vliv na snížení cen pro zákazníky,“ komentuje změny sazeb partner PwC Česká republika Martin Diviš.

Podnikatelům a živnostníkům zbude díky paušálům více peněz

Už za rok 2019 budou moci všichni podnikatelé, živnostníci a pronajímatelé uplatnit paušální výdaje opět z hranice příjmů 2 milionů korun. Jedná se o dvojnásobné zvýšení hranice příjmů pro uplatnění maximální výše výdajových paušálů a tím návrat ke stavu z roku 2017.

„V praxi to tedy znamená, že podnikatelé uplatňující nejvyšší - osmdesátiprocentní paušál - budou moci uplatnit výdaje až do částky 1,6 milionu korun. Naopak ti s nejnižším - třicetiprocentním paušálem - uplatní náklady až do 600 tisíc korun. V roce 2018 přitom mohli podnikatelé s příjmem nad milion korun uplatnit paušály jen v poloviční výši,“ vysvětluje změnu expertka z daňového týmu PwC Česká republika Petra Bobková.

Zvýšení minimální mzdy

Výši daní a pojistného výrazně ovlivní i to, že se k 1. lednu 2020 zvyšuje minimální mzda na částku 14 600 korun měsíčně. Z minimální mzdy se totiž mimo jiné odvozuje i maximální výše slevy za umístění dítěte v předškolním zařízení, tedy tzv. školkové.

„Sleva je rovna výši minimální mzdy. Znamená to tedy jednoduše, že zatímco loni mohl rodič, který má dítě ve školce, uplatnit slevu maximálně 13 350 korun, letos to bude 14 600 korun,“ říká Petra Bobková z PwC.

Výše minimální mzdy ovlivňuje i požadovanou výši dosažených příjmů pro vznik nároku na daňový bonus na dítě. Ten se vyplácí, pokud by daňová povinnost rodiče byla v důsledku uplatnění slevy na dítě záporná. *„V praxi to znamená, že rodič musí mít příjmy ze zaměstnání nebo z podnikání alespoň ve výši 87 600 korun za rok, zatímco minulý rok mu pro uplatnění bonusu stačily roční příjmy ve výši 80 100 korun,“* uvádí Petra Bobková z PwC Česká republika.

Minimální mzda mění i částku osvobození u pravidelně vyplácených důchodů, které jsou bez daně do výše 36násobku minimální mzdy ročně. Ovlivňuje i výši úhrady zdravotního pojištění u samoplátců. A konečně: mění se i odvod zdravotního pojištění pro zaměstnance s kratším úvazkem, kteří doplácují zdravotní pojištění do minimální mzdy.

Daňový balíček

Velmi významnou změnou je i 17. prosince sněmovnou opětovně schválený daňový balíček. Pokud se u něj stihne dokončit legislativní proces, zavede už od ledna mnoho změn.

Dochází například ke změně daňové uznatelnosti tvorby tzv. technických rezerv u pojišťoven. Nově budou daňově uznatelné pouze solventnostní rezervy tvořené podle zákona o pojišťovnictví a nikoliv všechny zaúčtované rezervy (které obsahují např. rezervy na pojistné události a u životního pojištění i rezervy na budoucí nároky oprávněných osob).

„V minulosti vytvořené účetní rezevy s výjimkou uznatelných solventnostních rezerv budou dodaněny ve dvou následujících zdaňovacích obdobích,“ dodává partner PwC Česká republika a expert na daně David Borkovec.

Ruší se také výhodné zaokrouhlování srážkové daně z tzv. „korunových dluhopisů“ emitovaných před 1.1. 2013 na celé koruny dolů u jednotlivého dluhopisu. „V praxi to znamená, že i u těchto dluhopisů, jsou-li drženy fyzickou osobou nebo daňovým nerezidentem, se bude srážet 15% daň z příjmů,“ vysvětluje partner PwC Česká republika David Borkovec.

Snižuje se i rozsah osvobození výher z hazardních her od daně z příjmu fyzických osob. Nově lze osvobození uplatnit u loterií do výše výhry 1 milionu korun a u ostatních hazardních her maximálně do výše rozdílu mezi úhrnem výher z jednotlivého druhu hazardní hry a úhrnem vkladů ve výši milion korun za rok.

Schválený daňový či sazbový balíček také zvyšuje spotřební daň z lihu, z tabákových výrobků a ze zahřívacích tabákových výrobků. „Z novely bylo naopak vypuštěno původně plánované zrušení osvobození plynu pro domovní kotelny od daně ze zemního plynu,“ dodává David Borkovec z PwC Česká republika.

Dochází i ke zvýšení daně z hazardních her. Namísto původně plánovaného zvýšení daně ze všech hazardních her (s výjimkou technických) se zvýšení týká pouze loterií, u kterých sazba daně roste z 23 % na 35 %.

Daně půjdou jednodušeji vyřídit on-line

V roce 2020 by měla začít platit i novela daňového řádu, která je momentálně projednávána v Poslanecké sněmovně. Novela umožní fungování on-line služby Moje daně. Rozšířením funkcí daňové informační stránky by měla vzniknout online platforma podobná internetovému bankovníctví.

„Mezi hlavní funkce nové daňové informační schránky bude patřit např. možnost podávat daňová přiznání, která budou předvyplněná, zjistit stav osobních daňových účtů a vybrané informace shromažďované ve spisu,“ přibližuje partner PwC Legal Radek Buršík.

Nadměrné odpočty za DPH se budou vracet později

Novela daňového řádu také pro oblast DPH zavádí zálohu na daňový odpočet. Daňovým subjektům vznikne nárok na zálohu na odpočet ve výši, kterou správce daně nehodlá prověřovat. Po ukončení daňové kontroly a stanovení daně se záloha vypořádá.

Aby měli správci daně víc času na posouzení, zda a v jakém rozsahu zahájit kontrolní postup, dochází k úpravě některých lhůt. Důsledkem je např. posunutí okamžiku konkludentního vyměření daně o 15 dnů.

„Plátcí DPH tak budou muset počítat s tím, že se jim nadměrné odpočty budou vracet o 15 dnů později, než je tomu dnes,“ upozorňuje partner PwC Legal Radek Buršík.

Snižuje se sankce za pozdní zaplacení daně

Novela daňového řádu přináší rovněž změny v sankcích. Liberační lhůta, v jejímž důsledku dnes vzniká úrok z prodlení při opožděné platbě daně až od pátého pracovního dne po splatnosti, se ruší. Zároveň se však navrhuje snížení sazby úroku z prodlení.

„Namísto 14 procentních bodů by se nově mělo k repo sazbě přičítat pouze 8 procentních bodů,“ vysvětluje partner PwC Legal Radek Buršík.

Obdobně se navrhuje zrušení liberační lhůty u pokuty za opožděné tvrzení daně, ale pouze u daní, které se vyměřují za zdaňovací období v délce trvání alespoň jeden rok. U ostatních daní, typicky u

DPH, bude nadále platit, že pokuta za opožděné tvrzení daně za prvních 5 pracovních dnů prodlení nevzniká.

Sdílené pracovní místo a usnadnění praxe pracovního práva

Diskutovaná novela zákoníku práce sice ještě neprošla legislativním procesem v parlamentu, ale 16. prosince ji schválila vláda a s ohledem na jednání s odbory a zaměstnavateli lze pro navržené změny očekávat širokou podporu.

„Mezi praktické novinky můžeme zařadit tzv. sdílené pracovní místo, které umožní bez složité administrativní zátěže na jedno pracovní místo zařadit více zaměstnanců s kratším pracovním úvazkem, kteří si pracovní dobu za předem dohodnutých podmínek rozvrhují sami,“ vysvětluje advokát PwC Legal Miloš Sochor.

Jednodušší a srozumitelnější pro zaměstnance i zaměstnavatele by mělo být počítání dovolené či doručování v pracovněprávních vztazích.

Namísto kalkulace podle odpracovaných dnů odvozovat od odpracovaných hodin. Tím také dojde k eliminaci možného rozdílného rozsahu dnů dovolené u zaměstnanců pracujících v kratších či delších směnách.

V neposlední řadě se novelizace týká i aktuálních témat pracovního práva na celoevropské úrovni.

„Zaměstnancům vyslaným v rámci Evropské unie do České republiky budou garantovány širší standardy a při dlouhodobém vyslání v zásadě rovné podmínky s lokálními zaměstnanci, pokud pro ně podmínky podle českého práva budou výhodnější než ty, které mají v domovském státě,“ dodává advokát Miloš Sochor.

Společnosti budou moci jednodušeji nakládat se svými vlastními zdroji

V roce 2020 by měla nabýt účinnosti novela zákona č. [90/2012](#) Sb. o obchodních společnostech a družstvech známá jako ZOK. Dlouho očekávaná novela si klade za cíl zejména zpřesnit nejasnosti, zjednodušit správu společností a potlačit některou zbytečnou administrativu.

Jednou z nejvýznamnějších změn je nový způsob rozdělení zisku a jiných vlastních zdrojů.

„Nová úprava na rozdíl od předešlé umožňuje rozdělit zisk či jiné vlastní zdroje společnosti kdykoliv v průběhu účetního roku a to i opakovaně. K takovému rozdělení však musí dojít do konce účetního období následujícího po období za který byla vypracována a projednána účetní závěrka, na základě které se zisk a/nebo jiné vlastní zdroje rozdělují,“ vysvětluje advokát PwC Legal Petr Glogar.

Samozřejmostí zůstává, že takové nakládání s prostředky není neomezené a je nutno správně spočítat, kolik prostředků lze vyplatit, aby firma neskončila v insolventi.

Vedení společnosti bude mít nové pravomoce

Novela ZOK rozšiřuje také právo valné hromady ovlivňovat vedení společnosti. *„Společníci tak prostřednictvím valné hromady budou moci udělovat jednatelem strategické a koncepční pokyny k obchodnímu vedení, což dosud nebylo zákonem připuštěno, nicméně v praxi se často uplatňovalo. Nyní tato pravomoc bude vyplývat přímo ze zákona,“* vysvětluje advokát PwC Legal Petr Glogar.

Významnou novinkou je také úprava tzv. podílu s vysílacím právem a možnost tzv. kooptace

jednatele. Podíl s vysílacím právem je podíl společníka, s nímž je spojeno právo jmenovat a odvolat jednatele společnosti. Kooptace jednatele je možnost jednatelů, kteří jsou kolektivním orgánem, aby si za určitých podmínek sami zvolili náhradu za odvolaného nebo odstoupivší jednatele.

Pro akciové společnosti bude podstatně upraven tzv. monistický systém řízení, tj. řízení se správní radou, ředitelem a valnou hromadou. *„Měl by být zrušen orgán statutárního ředitele a ponechány pouze dva zbývající uvedené orgány. Správní radě by pak příslušela jak funkce statutárního orgánu, tak i kontrolního orgánu,“* vysvětluje změnu advokát Glogar.

Splacení základního kapitálu bude jednodušší

Se změnou ZOK by se měla také zjednodušit pravidla při splacení peněžitého vkladu do základního kapitálu. Stará úprava vyžadující bez omezení finančního stropu splatit kapitál na zvláštní účet u banky nebo spořitelního či úvěrového družstva bude eliminována.

„Vklady do 20 tisíc korun tak mohou být splaceny i jiným způsobem, například notářskou úschovou. Pro korporace s nízkým základním kapitálem tak odpadne nutnost zřizovat tyto účty pro složení finančních prostředků,“ dodává Glogar.

[PricewaterhouseCoopers Legal s.r.o., advokátní kancelář](#)
[PwC Legal](#)

City Green Court
Hvězdova 1734/2c
140 00 Praha 4

Tel.: +420 251 151 111
Fax: +420 251 156 111

Svobody 91/20
602 00 Brno

Tel.: +420 542 520 111
Fax: +420 542 214 796

e-mail: pricewaterhousecoopers.cz@cz.pwc.com

Další články:

- [LEAGLE.ONE: Triangle Family Office #14: Největší riziko bohatství? Když každý radí správně – ale nikdo neřídí celek](#)
- [Advokátní kancelář SCHEJBAL & PARTNERS posiluje o předního odborníka na řízení rizik Michaela Milata](#)
- [Lukáš Vacek a Peter Perniš novými vedoucími advokáty Aegis Law](#)
- [endors staví advokacii na pozornosti již deset let. Výročí oslaví 10 událostmi pro klienty](#)
- [Mezinárodní advokátní kancelář bpv BRAUN PARTNERS slavila 20 let](#)
- [LEAGLE.ONE: Triangle Family Office #13: Jak investují lidé, kteří chtějí majetek nejen vytvořit, ale i ochránit](#)
- [LEAGLE.ONE: Triangle Family Office #12: Skrytá slabina úspěchu: zakladatelský paradox v řízení bohatství](#)
- [Partner BBH Tomáš Sedláček obdržel prestižní ocenění „Lawyer of the Year“ na IFLR Europe Awards 2026 v Londýně](#)
- [LEAGLE.ONE: Kdo pomůže dětem vybrat správnou cestu, když dnešní profese zítra nemusí existovat?](#)
- [Jindřich Fuka novým advokátem Aegis Law](#)
- [LEAGLE.ONE: Advokacie po nástupu AI: Kdo se přizpůsobí, získá náskok. Kdo ne, může zůstat pozadu](#)